

WOJCIECH MUELLER

Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska | Wydział Teologiczny

ORCID: 0000-0002-1354-7190

Rzymska faza sprawy beatyfikacyjnej Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha

ROMAN STAGE OF THE BEATIFICATION PROCESS OF THE SERVANT OF GOD,
FR. STANISŁAW STREICH

Summary

April 13, 2019, in the Church of St. John Bosco in Luboń, the last public session was held ending the diocesan stage of canonization process of the Servant of God, Rev. Stanisław Streich. Streich was a martyr for the faith who died at the hands of the Communist criminal Wawrzyniec Nowak. The session was attended by Archbishop Stanisław Gądecki, Metropolitan of Poznań, and the established tribunal: bishop's delegate, promoter of justice, and notary, as well as a postulator. Archbishop Gądecki's decree declared that the investigation at the diocesan stage was finally closed. Each individually swore that he had fulfilled his tasks faithfully and that he would keep an official secret. Extensive documentation of the canonization process of Rev. Stanisław Streich, numbering almost 3,500 pages that included trial files with thirty-one testimonies of witnesses was prepared to be submitted to the Congregation for the Causes of Saints. This stage, which is called the Roman stage of any altar candidate process, represents a qualitative leap in a given cause. The phase of collecting documents is over, and their substantive development begins. All this is served by the various stages that establish the following: a new postulator of the cause; the issuance of a decree of validity of the diocesan inquiry; the appointment of a relator; the editing of the *Positio*; then the historical, theological, and ordinary congregation of cardinals and bishops; and finally, the promulgation of the decree of martyrdom by the pope.

Keywords: roman stage of the canonization process, postulator, decree of validity, relator, historical and theological consultation

Wstęp

Ostatnia publiczna sesja kończąca proces diecezjalny Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha – męczennika za wiarę, który zginął z ręki komunistycznego zbrodniarza – odbyła się 13 kwietnia 2019 roku w kościele pw. św. Jana Bosko w Luboniu¹. Wzięli w niej udział abp Stanisław Gądecki, Metropolita Poznański, ustanowiony trybunał: delegat biskupi, promotor sprawiedliwości oraz notariusz, a także postulator. Arcybiskup, swoim dekretem dołączonym do akt sprawy, zadeklarował, że dochodzenie diecezjalne zostało ostatecznie zamknięte². Każdy oddzielnie złożył przysięgę, że wiernie wypełnił swoje zadania i że zachowa urzędową tajemnicę³. Formularze sesji końcowej zostały przygotowane w pięciu egzemplarzach. Jeden pozostał z oryginałem akt w archiwum Kurii Metropolitalnej w Poznaniu, a pozostałe cztery zostały przygotowane do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie. Dwa z nich dołączono do transumpty i kopii publicznej w języku oryginalnym i dwa do transumpty i kopii w języku, na który akta zostały przetłumaczone⁴.

Obszerna dokumentacja procesu kanonizacyjnego ks. Stanisława Streicha, licząca prawie 3,5 tysiąca stron, wraz z aktami procesowymi, w tym zeznaniami

- 1 „Sesja zamykająca może odbyć się w tym samym miejscu, co sesja otwarcia. Z praktyki jednak wiadomo, że ta sesja jest przeprowadzana uroczyście. Ma to swoje uzasadnienie duszpasterskie, kończy się bowiem pewien bardzo ważny etap sprawy, przed przekazaniem jej do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych”. Por. A. Sca̧ber, *Prowadzenie postępowania kanonizacyjnego w diecezji*, Kraków 2009, s. 61.
- 2 Archiwum Kurii Metropolitalnej w Poznaniu [dalej: AKMP], *Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema. Decretum conclusionis causae*, p. 396.
- 3 AKMP, *Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema*, p. 391. Por. *Sanctorum Mater – instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych*, Lublin 2011, art. 144 § 1, p. 1–3. „Przepis ten wyraźnie przypomina, że także po zamknięciu dochodzenia na etapie diecezjalnym nadal biskupa i członków trybunału obowiązuje tajemnica. Obowiązuje ona także postulatora sprawy, który musi zachować wielką ostrożność w wypowiedziach, by nie naruszyć składanej przysięgi, a nade wszystko, by nie dać żadnych przesłanek do tego, że materiał dowodowy jest tak mocny i oczywisty, że sprawa zostanie zakończona bardzo szybko. Ostateczna decyzja należy wyłącznie do Stolicy Apostolskiej. Bywały takie przypadki, że takie postawy ze strony postulacji spowodowały chwilowe zawieszenie, a nawet odłożenie na pewien czas sprawy”. Zob. A. Sca̧ber, *Prowadzenie postępowania...*, s. 62.
- 4 Wytworzone akta zamieszcza się w specjalnych, opisanych pudłach. Na ich zewnętrznej stronie należy w języku łacińskim napisać czego i kogo sprawa dotyczy oraz przez którą diecezję dochodzenie zostało przeprowadzone. „Na sesję zamykającą należy przygotować lak, naczynie do jego topienia, świeczkę lub palnik, pieczęcie członków trybunału, pieczęcie biskupa, pieczęć do lakowania akt, sznurek, naczynko, do którego roztopiony lak zostanie wlany i na którym zostanie odcisnięta metalowa pieczęć diecezji lub biskupa. Radzi się, by te czynności, o ile wyrazi zgodę na to biskup, wykonać po zamknięciu sesji w obecności wszystkich członków trybunału i postulatora bez udziału wiernych”. Zob. A. Sca̧ber, *Prowadzenie postępowania...*, s. 63.

świadków dochodzenia diecezjalnego, została przygotowana do przekazania jej do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych⁵. Ten etap, który nosi nazwę fazy rzymskiej każdego procesu kandydata na ołtarze, stanowi skok jakościowy danej sprawy. Kończy się bowiem faza zbierania dokumentów, a rozpoczyna się ich merytoryczne opracowanie. Postępowanie przed Kongregacją regulowane jest przez normy specjalne zawarte w konstytucji apostolskiej *Divinus perfectionis Magister* z 25 stycznia 1983 roku, a sprecyzowane w zatwierdzonym w 2000 roku regulaminie Kongregacji oraz na szczegółowym prawodawstwie w tym przedmiocie, zawartym w *Normae servandae in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum*⁶, w niektórych decyzjach podjętych przez wyżej wspomnianą Kongregację⁷ oraz w jej regulaminach⁸. Natomiast późniejsza instrukcja *Sanctorum Mater – o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych* z 22 lutego 2007 roku zajmuje się jedynie fazą dochodzenia diecezjalnego procesu beatyfikacyjnego i ma na celu skuteczniejsze ułatwienie współpracy między Stolicą Apostolską a biskupem w danej sprawie, poprzez wyjaśnienie obowiązujących norm prawa w sprawach beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, ułatwienie ich stosowania i ukazanie sposobu wykonania tych norm⁹.

1. Zamknięcie dochodzenia diecezjalnego

W trakcie ostatniej sesji 13 kwietnia 2019 roku zamykającej dochodzenie diecezjalne, abp. Stanisław Gądecki specjalnym dekretem mianował portatora, czyli urzędnika zobowiązanego do przekazania do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych dokumentów dochodzenia diecezjalnego¹⁰. W praktyce portatorem zazwyczaj jest postulator sprawy, który dokumentację procesową dostarcza do Kongregacji najczęściej osobiście¹¹. Jak zauważa ks. Andrzej Scańber: „Od razu otrzymujemy potwierdzenie i mamy pewność absolutną, że akta tam dotarły. Można jednak

5 Por. W. Mueller, *Sacerdos et Hostia. Ks. Stanisław Streich – Męczennik sprawy Chrystusowej*, Poznań 2021, s. 329.

6 CCS, *Normae servandae in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum*, 7 februarii 1983, AAS – Acta Apostolicae Sedis 75 (1983), s. 396–403.

7 CCS, *Norme sull'amministrazione dei beni delle Cause di Canonizzazione*, Roma 20 agosto 1985.

8 CCS, *Regolamento della Congregazione per le Cause dei Santi*, Roma 1983; CCS, *Regolamento della Congregazione delle Cause dei Santi*, Città del Vaticano 2000.

9 Por. S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia diecezjalnego w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, weryfikacja jego ważności i opracowanie „Positio”*, Kraków 2009, s. 89.

10 AKMP, *Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema. Nominatio Portatoris*, p. 397. Por. *Sanctorum Mater*, art. 138 § 1. Artykuł 139 tejże Instrukcji precyzuje, że portatorem może być także postulator lub wicepostulator.

11 Por. *Sanctorum Mater*, art. 139.

przesłać je pocztą dyplomatyczną. Z własnego doświadczenia wiem, że Nuncjatura w Polsce nie chce podejmować się tego zadania¹².

Do zamkniętych i opieczętowanych akt zostały dołączone listy urzędników dochodzenia, które wraz z aktami sprawy Metropolia Poznański przekazał portatorowi. W osobno przygotowanej kopercie, adresowanej do Prefekta Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, arcybiskup w swoim piśmie wypowiedział się o wiarygodności świadków i legalności akt dochodzenia¹³. W tej samej kopercie umieszczono list promotora sprawiedliwości, w którym sformułował on swoje spostrzeżenia i potwierdził legalność przekazywanych akt¹⁴. W kopercie został umieszczony także dokument zamknięcia dochodzenia diecezjalnego, tj. deklaracja, w której abp Stanisław Gądecki potwierdził zawartość plików i zadeklarował ich zamknięcie¹⁵.

26 kwietnia 2019 roku portator złożył w Kongregacji akta fazy diecezjalnej, które zostały oficjalnie zarejestrowane pod numerem 1119/11/2/B, a kancelaria Kongregacji fakt otrzymania dokumentacji potwierdziła wydaniem zaświadczenia¹⁶. Kolejna kwestia dotyczyła mandatu, w którym powód mianuje postulatora jako swego pełnomocnika do fazy diecezjalnej, bowiem mandat ten wygasa z chwilą jej ukończenia. Kiedy dana sprawa znajduje się w fazie rzymskiej, powód mianuje, osobnym nowym dokumentem¹⁷, postulatora, który powinien odznaczać się wymaganymi kwalifikacjami, tzn. znajomością teologii, prawa kanonicznego, historii oraz sposobu prowadzenia spraw w Kongregacji. Postulatorzy mają okazję pogłębić swoje kwalifikacje, uczestnicząc w wykładach zorganizowanych przez studium działające przy Kongregacji¹⁸.

12 A. Scaber, *Prowadzenie postępowania...*, s. 61.

13 Por. *Sanctorum Mater*, art. 147.

14 Por. *Sanctorum Mater*, art. 148.

15 Por. *Sanctorum Mater*, art. 150. Instrukcja *Sanctorum Mater* wskazuje, aby te listy umieścić w osobnych kopertach, co w praktyce oznacza, że przesyła się je do Kongregacji w jednej kopercie. Najistotniejsze jest, aby te pisma zostały przekazane, gdyż bez nich akta nie zostaną przyjęte w Kongregacji.

16 Archiwum postulacji Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha w Kobylnicy [dalej: APK], *Fidem facio a Rev.do d. Alberto Mueller exhibitum et in Actis Congregationis de Causis Sanctorum relatum esse Exemplar, seu Transumptum publicum et authenticum Processus S. D. Stanislai Streich in Curia Posnaniensi constructi super martyrio*, Congregatio de Causis Sanctorum, 26 aprilis 2019. „Po przekazaniu akt do Kongregacji należy zachować dokument potwierdzający ich przyjęcie. Zdarzało się bowiem, że akta sprawy nie zostały wciągnięte do protokołu i jedynym dowodem na to, że na pewno znajdują się w Kongregacji, było właśnie potwierdzenie ich przyjęcia” – A. Scaber, *Prowadzenie postępowania...*, s. 63.

17 Tzw. *mandatum procuratoris*.

18 Zob. CCS, *Regolamento dei Postulatori*, Roma 20 octobris 2021, art. 34 b. Zob. B. Turek, *Postępowanie procesowe w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych*, Kraków 2008, s. 181.

22 maja 2019 roku arcybiskup poznański mianował do fazy rzymskiej procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha nowego postulatora¹⁹. Oryginał mandatu, wraz z krótkim życiorysem, został przesłany do kardynała prefekta. „Zatwierdzenie nominacji dla postulatora następuje na zebraniu Kongresu zwyczajnego, podczas którego podsekretarz przedstawia proponowanego kandydata, zwracając szczególną uwagę na wymogi prawne, tzn. na rezydencję w Rzymie oraz na przygotowanie naukowe”²⁰. 14 czerwca 2019 roku nowy postulator został zaaprobowany przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych²¹.

„Wraz z przesłaniem akt dochodzenia diecezjalnego do Kongregacji następuje równocześnie zasadnicza zmiana w charakterze pracy postulatora. W dochodzeniu diecezjalnym jest on osobą będącą *spritus movens*, a zatem niejako stymulującą przebieg procesu poprzez ścisłą współpracę z prowadzącym przesłuchania świadków i dbającą o to, aby *ne pereant probationes*. W Kongregacji postulator staje się badaczem i pisarzem”²², a będąc osobą prawną, reprezentuje przed nią powoda i zwyczajny kontakt odbywa się za jego pośrednictwem. Oprócz tego dochodzi wymóg stałego jego zamieszkania w Rzymie²³. „O ile na etapie diecezjalnym, jeśli został mianowany, wicepostulator ma pełną możliwość działania zgodnie z otrzymanym mandatem, o tyle na etapie rzymskim jedyną osobą odpowiedzialną za kontakty z Kongregacją pozostaje sam postulator i nie wolno mu się w tych kontaktach wyręczać wicepostulatorem”²⁴. Jest to wymóg całkowicie zrozumiały, który daje gwarancję odpowiedniego informowania powoda o postępie prac i sprawnej współpracy ze wszystkimi urzędnikami Kongregacji zaangażowanymi w proces,

19 APK, *Dekret ustanawiający postulatora fazy rzymskiej procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Poznań 20 maja 2019 r.

20 Por. CCS, *Regolamento dei Postulatori*, Roma 20 octobris 2021, art. 31a. Zob. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 181.

21 APK, *Mandatum Postulatoris, ex parte Actoris Causea*, Romae 14 Iunii A.D. 2019. Por. *Sanctorum Mater*, art. 15 § 2. „Wyjątek stanowi postulator generalny ustanowiony dla prowadzenia spraw jakiegoś instytutu życia konsekrowanego, stowarzyszenia życia apostołowskiego lub stowarzyszenia kleryckiego bądź laickiego, do którego należał sługa Boży. Jego mandat zachowuje swoją ważność także w fazie rzymskiej. Warto zwrócić uwagę, że instrukcja *Sanctorum Mater* precyzuje, że dla zachowania ważności mandatu nie wystarcza sama pozycja postulatora generalnego, ale wymagane jest, aby był on członkiem tego samego instytutu lub stowarzyszenia, do którego należał sługa Boży. Oczywistym zatem następstwem takiego stanu rzeczy jest konieczność przedstawienia nowego mandatu w wypadku, gdy postulator generalny jakiegoś instytutu lub stowarzyszenia prowadzi proces sługi Bożego, który nie był członkiem tegoż instytutu lub stowarzyszenia” – S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 90.

22 Tamże, s. 89.

23 *Sanctorum Mater*, art. 15 § 2.

24 S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 90. Zob. *Sanctorum Mater*, art. 16, s. 46. Zgodnie z kan. 1482 § 1 norma ogólna stanowi, że każdy może sobie ustanowić tylko jednego pełnomocnika.

opartej na jednolitej linii postępowania. Oczywiście postulator w wykonywaniu konkretnych czynności związanych z prowadzeniem sprawy może również korzystać z pomocy wicepostulatora bądź innego współpracownika, ale on sam jest jedyną osobą uprawnioną do reprezentowania powoda przed Kongregacją.

Kolejnym elementem fazy rzymskiej, po zatwierdzeniu mandatu postulatorskiego przez Kongregację, jest zatem prośba postulatora o wydanie dekretu otwarcia akt dochodzenia diecezjalnego. „W tejsze prośbie należy wyraźnie przedstawić: sprawę, o jaką chodzi, podając ewentualnie numer protokołu; typ dochodzenia diecezjalnego (czy dotyczy heroiczności cnót, męczeństwa lub kultu od niepamiętnych czasów); diecezję, w której dochodzenie zostało przeprowadzone; w przypadku dochodzenia diecezjalnego nad domniemanym cudem, należy wymienić również imię i nazwisko osoby uzdrowionej”²⁵.

Takie pismo zostało złożone 21 października 2019 roku. Czytamy w nim: „Niżej podpisany ks. Wojciech Mueller, jako postulator procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego Sługi Bożego Stanisława Streicha, kapłana Archidiecezji Poznańskiej, po złożeniu dokumentów ze wspomnianego dochodzenia diecezjalnego w tejsze Kongregacji w dniu 26 kwietnia 2019 r., zwraca się z prośbą do Waszej Eminencji o otwarcie akt wspomnianego dochodzenia”²⁶.

Kilka dni później, 25 października, Kongregacja wydała dekret pozwalający na formalne i oficjalne otwarcie akt²⁷. „Akt ten polega na formalnym stwierdzeniu integralności pieczęci złożonych na plikach zawierających akta dochodzenia diecezjalnego, ich złamaniu i zweryfikowaniu zgodności ich zawartości z *instrumentum clausurae*”²⁸. Z przesłanych przez abp Stanisława Gądeckiego akt dochodzenia jedna kopia, zwana *transumptum*, została złożona w Archiwum Kongregacji, natomiast druga, zwana *copia publica*, po oprawieniu w osobne woluminy, została przekazana postulatorowi²⁹.

25 B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 181.

26 „Il sottoscritto don Wojciech Mueller, in qualità di Postulatore della Causa di Beatificazione e Canonizzazione del Servo di Dio Stanisław Streich, Sacerdote della Arcidiocesi di Poznań, essendo stati depositati gli atti di detta Inchiesta Diocesana presso questa Congregazione in data 26 aprile 2019, chiede rispettosamente a Vostra Eminenza che possa procedere, con Rescritto, all'apertura di detti atti” – APK, *Prośba o otwarcie akt dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Rzym, 17 października 2020 r.

27 APK, *Odpowiedź Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych dotycząca otwarcia akt dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Prot. N. 3303-4/19, Romae 25 Octobris 2019.

28 S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 91.

29 Por. tamże. Oprócz tego jest dokument-matka, czyli *Archetypum*. Autentyczność transumptu z archetypem potwierdza notariusz. U dołu każdej strony zarówno archetypu, jak i transumptów, należy postawić pieczęć i inicjały imienia i nazwiska notariusza dokonującego tej czynności – por.

2. Dekret ważności dochodzenia diecezjalnego

Przed rozpoczęciem studiowania akt procesowych, niezbędne jest dokonanie pewnych formalności. Pierwszą z nich jest wydanie dekretu ważności dochodzenia diecezjalnego, o który poprosił Prefekta Kongregacji 10 stycznia 2020 roku postulator sprawy: „Niżej podpisany ks. dr Wojciech Mueller, Postulator sprawy o której mowa, po otrzymaniu »Kopii Publicznej« Dochodzenia Diecezjalnego, jakie odbyło się w Archidiecezji Poznańskiej w sprawie domniemanego męczeństwa Sługi Bożego Stanisława Streicha, kapłana diecezjalnego, pokornie prosi tutejszą Kongregację Spraw Kanonizacyjnych, aby została rychło zbadana i ogłoszona ważność prawna wyżej wymienionego Dochodzenia, by można było przystąpić do przygotowania *Positio super martyrio*”³⁰.

Zanim Kongregacja podejmie studium merytoryczne nad zawartością akt sprawy, najpierw podsekretarz (z pomocą jednego z pracowników Kongregacji) sprawdza zachowanie przepisów formalnych przy ich powstawaniu w fazie diecezjalnej. Chodzi tutaj o weryfikację ważności akt dochodzenia diecezjalnego od strony formalno-prawnej. „Według prawa sprawdzenie ważności dochodzenia diecezjalnego polega tylko i wyłącznie na przebadaniu oraz na oficjalnej deklaracji, wydanej przez kompetentny organ (w tym przypadku Kongres zwyczajny), czy zostały wiernie zachowane normy zawarte w szczególnym prawodawstwie kanonizacyjnym. [...] Innymi słowy, dekret ważności prawnej stwierdza, że dochodzenie diecezjalne zostało przeprowadzone zgodnie z aktualnymi normami prawnymi odnoszącymi się do spraw kanonizacyjnych”³¹. Podsekretarz, po czynnościach sprawdzenia ważności procesu, sporządza na piśmie swoje *votum*, w którym informuje Kongres zwyczajny o wyniku badań, podając szczegółowo wszystkie argumenty przemawiające za formalną ważnością sprawdzonych akt lub wykazując dokładnie wszelkie braki i nieścisłości prawne. Jeżeli sprawa jest „dawna”, to w *votum* podsekretarza o ważności dochodzenia diecezjalnego winno być określone, czy przyszłe *Positio* ma być przebadane przez kongres historyków. Jest oczywiste, że wpływa to

Sanctorum Mater, art. 135 § 2. *Archetypum* zostało złożone w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Poznaniu.

30 „Il sottoscritto don dott. Wojciech Mueller, Postulatore della Causa in oggetto, avendo avuto la »Copia Pubblica« dell’Inchiesta Diocesana istruita presso l’Arcidiocesi di Poznań sul presunto martirio del Servo di Dio Stanisław Streich, sacerdote diocesano, chiede umilmente a codesta Congregazione delle Cause dei Santi che sia studiata e dichiarata, quanto prima, la validità giuridica della predetta Inchiesta, allo scopo di procedere alla preparazione della *Positio super martyrio*” – APK, *Prośba o dekret ważności dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Rzym, 10 stycznia 2020 r.

31 B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 182–183. Zob. S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 92.

nie tylko na dalszą procedurę, jaką będzie musiała przebyć dana sprawa, ale również na metodologię opracowywania *Positio*³². W przypadku procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha zakwalifikowano sprawę jako dawną, a tym samym niezbędne stało się zwołanie posiedzenia konsultatorów historyków, które zaplanowano na 22 lutego 2022 roku.

Ks. prof. H. Misztal w „Le cause di canonizzazione. Storia e procedure” wskazał na precyzyjny zakres czynności przeprowadzanych w ramach dochodzenia diecezjalnego, które podlegają szczegółowej weryfikacji przez wydanie dekretu o ważności tegoż dochodzenia. „Sprawdzeniu podlega między innymi to: czy wszyscy członkowie komisji diecezjalnej zostali zaprzysiężeni, czy biskup, przed rozpoczęciem sprawy, przeprowadził przewidziane prawem konsultacje, czy zostały poddane ocenie cenzorów pisma opublikowane sługi Bożego, czy została powołana komisja historyczna, czy sprawa została przeprowadzona po otrzymaniu *nihil obstat* Stolicy Apostolskiej, czy przy przesłuchiowaniu świadków zastosowano się do wskazań prawa przewidujących powołanie nie tylko świadków wskazanych przez postulatora, ale także przynajmniej dwóch świadków z urzędu, jak i ewentualnie świadków przeciwnych sprawie, jaka jest kwalifikacja świadków, czy został stwierdzony brak oznak kultu publicznego, czy wreszcie na dokumentach zostały złożone odpowiednie podpisy i pieczęcie”³³.

12 czerwca 2020 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych, po uprzednim zatwierdzeniu przez kongres zwyczajny, wydała dekret ważności procesu kanonizacyjnego na etapie diecezjalnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha³⁴. Ten moment był o tyle ważny, że *Copia Publica* została przekazana postulatorowi, który mógł podjąć następne kroki zmierzające do opracowania *Positio*. W październiku 2020 roku z Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych została odebrana *Copia Publica* procesu kanonizacyjnego. Powstało sześć tomów oprawionych dokumentów fazy diecezjalnej³⁵.

3. Mianowanie relatora sprawy

Wydanie dekretu stwierdzającego ważność dochodzenia diecezjalnego pozwoliło postulatorowi sprawy Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha 21 października 2020 roku zwrócić się do Kardynała Prefekta z formalną prośbą o wyznaczenie relatora sprawy:

32 Por. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 183.

33 Por. H. Misztal, *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*, Citta dei Vaticano 2000, s. 355–356, za: S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 92.

34 APK, *Dekret ważności procesu kanonizacyjnego na etapie diecezjalnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Prot. N. 3303-5/20, Romae 12 Iunii 2020.

35 APK, *Copia Publica*, vol. 1–6.

„Niżej podpisany ks. dr Wojciech Mueller, jako Postulator procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, kapłana archidiecezji poznańskiej, po otrzymaniu dekretu o ważności procesu diecezjalnego w wyżej wymienionej sprawie, z szacunkiem prosi o wyznaczenie Relatora dla tej sprawy”³⁶.

Do tej prośby został załączony krótki profil przedstawiający Sługę Bożego oraz opis ważności procesu ukazujący eklezjalny walor sprawy³⁷. Jak trafnie zauważył ks. Sławomir Oder: „Jeżeli postulator przewiduje, że w swojej pracy przy redagowaniu *Positio* będzie wspomagany przez inne osoby, powinien do prośby o nominację relatora dołączyć dodatkowo *curriculum vitae* kandydata na współpracownika zewnętrznego, jego tytuły naukowe i deklarację jego gotowości efektywnej współpracy”³⁸. W procesie beatyfikacyjnym ks. Stanisława Streicha w fazie rzymskiej taka sytuacja nie miała miejsca.

To, co daje faza rzymska danej sprawy, dotyczy także możliwości uzupełnienia materiału dowodowego, gdyż proces kanonizacyjny jest jak biblijne ziarenko gorczycy. Początkowo bardzo małe, szybko rozrasta się w różnych kierunkach, stając się wielkim rozłożystym drzewem oraz angażuje wielu ludzi, często tych, którzy nigdy nie mieli okazji poznać osobiście Sługi Bożego. Co więcej, proces kanonizacyjny, który ma charakter publiczny, „może stymulować badania i studia archiwistyczne, studia specjalistyczne w dziedzinach związanych z życiem lub działalnością Sługi Bożego, albo zmobilizować osoby posiadające jakieś dowody w sprawie, które z różnych przyczyn nie zostały jeszcze udostępnione, do przesłania tychże dokumentów i wyników pracy oraz opracowań do postulatora lub bezpośrednio do Kongregacji. Jeżeli zostanie pozytywnie oceniona wartość dowodowa tychże materiałów, postulator może prosić o włączenie ich do akt procesu. Ewentualne ich przyjęcie przez Kongregację uwarunkowane jest uznaniem ich ważności, zgodnie z przepisami ogólnymi regulującymi ocenę ważności akt dochodzenia diecezjalnego”³⁹.

Z tego powodu tak ważny staje się moment mianowania relatora danej sprawy, który powinien znać język oraz krąg kulturowy, z którego pochodzi kandydat do chwały ołtarzy; poza tym powinno się znać liczbę oraz stan innych prowadzonych

36 „Il sottoscritto sac. dott. Wojciech Mueller, in qualità di Postulatore della Causa di Beatificazione e Canonizzazione del Servo di Dio don Stanisław Streich, sacerdote dell’Arcidiocesi di Poznań, avendo ricevuto il decreto della validità del processo diocesano della suddetta Causa, chiede rispettosamente che sia nominato il Relatore per questa Causa” – APK, *Prośba o wyznaczenie relatora sprawy w procesie kanonizacyjnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Rzym, 21 października 2020 r.

37 APK, *Profil biograficzny i walor eklezjalny procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Rzym, 21 października 2020 r.

38 S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 93.

39 Tamże.

przez niego procesów. Aby mógł on zostać zatwierdzony, najpierw relator generalny przy Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych proponuje określoną osobę do tej funkcji. Czyni to na forum Kongresu zwyczajnego Kongregacji, proponując konkretną osobę na relatora, a także przedstawia w krótkiej formie sylwetkę Sługi Bożego oraz historię przebiegu sprawy w Kongregacji⁴⁰. Kongres zwyczajny decyduje o powierzeniu danej sprawy wskazanemu relatorowi, który winien być obecny na tym posiedzeniu⁴¹.

30 października 2020 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych nominowała relatora sprawy Sługi Bożego ks. Stanisława Steicha, o. dr. hab. Szczepana Praśkiewicz OCD – karmelitę bosego, wieloletniego współpracownika tejże Kongregacji⁴². A więc jest to data wiążąca, rozpoczynająca zasadnicze studium merytoryczne zebranych dokumentów i przygotowanie *Positio*.

4. *Positio* o męczeństwie ks. Stanisława Streicha

Positio jest podstawowym dokumentem pracy przy studiowaniu i pogłębieniu merytorycznym kompetentnych organów Kongregacji, którego celem jest dostarczenie tymże organom elementów dowodowych wystarczających dla zdobycia pewności moralnej przy udzieleniu odpowiedzi na *dubium* początkowe, które jest zasadniczym pytaniem w danej sprawie⁴³. W procesie o męczeństwo ks. Stanisława Streicha należało odpowiedzieć na *dubium* następujące: „Czy udowodniono męczeństwo, jego przyczynę oraz opinię męczeństwa w takim zakresie o jaki chodzi w sprawie” – *an constet de martyrio eiusque causa de fama in casu et ad effectum de quo agitur*⁴⁴.

Chociaż materialnym autorem *Positio* z reguły jest postulator, to relator bierze na siebie odpowiedzialność za jego formę i treść, które muszą odpowiadać standardom przyjętym w praktyce Kongregacji i spełniać kryteria odpowiadające celowi, dla którego powstaje: udowodnienie męczeństwa ks. Stanisława Streicha⁴⁵. Jak słusznie zauważył podsekretarz Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych

40 Chodzi tutaj o zaznaczenie, czy Kongregacja podejmowała już w tej sprawie jakieś decyzje i dlaczego, a także czy pojawiły się jakieś ewentualne uwagi i wskazania wynikłe podczas badania ważności akt postępowania diecezjalnego.

41 B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 184.

42 APK, *Nomina del Relatore*, Prot. N. 3303-7/20, Del Vaticano, 5 novembre 2020.

43 Por. S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 94. *Positiones* powinny być opublikowane w języku przyjmowanym w Kongregacji, tj. łacińskim, włoskim, francuskim, hiszpańskim lub angielskim. W niektórych szczególnych wypadkach były przyjęte *Positiones* opracowane częściowo w języku niemieckim lub portugalskim.

44 CCS, *Regolamento della Congregazione per le Cause dei Santi*, art. 62, § 2,2, Roma 1983.

45 Zob. CCS, *Regolamento dei Postulatori*, Roma, 20 octobris 2021, art. 39 a, b, c. „Ze względu zatem na dobro sprawy nie powinno dochodzić do sytuacji, w których postulator prezentuje już

ks. Bogusław Turek, „dzisiaj relator jakby zastępuje promotora wiary w stosunku do funkcji, jakie ten ostatni miał przed reformą prawodawstwa kanonizacyjnego w 1983 roku. Chociaż jest osobą odpowiedzialną z urzędu (*ex officio*) za przygotowanie *Positio*, jednak nie on wypowiada się na temat stopnia heroicznego cnót czy na temat męczeństwa. Czuwa jedynie nad przygotowaniem odpowiednich środków dowodowych. Jeśli relator nie osiągnął pewności moralnej co do heroicznego cnót Sługi Bożego czy jego męczeństwa, nie powinien podpisywać danego *Positio*. Z tego wynika, że do jego kompetencji należy obiektywna ocena zawartości materiału dowodowego, zarówno zeznań, jak i dokumentów zebranych w celu przygotowania *Positio*. Relator musi mieć pewność moralną, że tak przedstawiona dokumentacja może być przedłożona do oceny dalszym organom kolegialnemu”⁴⁶.

W dzisiejszym prawodawstwie rozróżnia się sprawy „nowe” i „dawne”. Podział ten uzależniony jest od sposobu udowodnienia heroicznego cnót lub męczeństwa. W sprawach „nowych” (*recenti*) środkiem dowodowym są zeznania świadków naocznych i dokumenty; w sprawach „dawnych” (*antiche*) dowodzenie opiera się na dokumentacji pisanej. Sprawa kanonizacyjna ks. Stanisława Streicha zalicza się do spraw „dawnych”, gdyż od męczeńskiej śmierci Sługi Bożego upłynęło ponad 80 lat, a faktyczne udowodnienie męczeństwa było możliwe na podstawie zeznań złożonych przed trybunałem przez dziesięciu naocznych świadków – *de visu*. Pozostali świadkowie: osiemnastu świadków ze słyszenia – *de auditu* i trzech świadków z urzędu – *ex officio* poznali sprawę „zbrodni lubońskiej” ze słyszenia. To tylko potwierdza fakt, że „nie może być sprawa uważana za »nową«, jeśli są wprawdzie świadkowie, ale tylko tacy, którzy znali kandydata do chwały ołtarzy przez krótki okres życia lub jedynie w jego młodości. Nie można też uważać za sprawę »nową« taką, w której wprawdzie są świadkowie naoczni, ale nie złożyli oni ustnych zeznań przed prawowitym trybunałem. Podobnie jest ze sprawą »dawną«, gdy cnoty lub męczeństwo można udowodnić tylko na podstawie dokumentów”⁴⁷. Taki podział ma swoje odzwierciedlenie w metodologii opracowania *Positio* kandydata na ołtarze.

Rozpoczęcie procesu redakcyjnego *Positio* poprzedzone jest wstępną oceną ze strony relatora, która następnie poddawana jest dyskusji i aprobacie na forum kongresu zwyczajnego, w którym uczestniczą: prefekt, sekretarz Kongregacji, podsekretarz, promotor wiary i relator generalny, a z natury rzeczy także relator sprawy

gotową *Positio* relatorowi, prosząc o jej zatwierdzenie. Niezwykle istotny dla sprawy jest dialogiczny i często także dialektyczny charakter procesu jej powstawania” – S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 94.

46 B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 185.

47 Tamże, s. 188.

i ewentualnie inni urzędnicy wezwani⁴⁸. Regulamin Kongregacji podaje pewne wymogi niejako schematyczne dla wszystkich pozycji i zaleca, aby cały materiał był ułożony w porządku chronologicznym, tj. według faz życia Sługi Bożego. Niekiedy w pozycjach spraw dawnych zachowywano także porządek rzeczowy, zwłaszcza gdy działalność danego kandydata na ołtarze była szeroka i wielokierunkowa. Źródła pisane i zeznania ustne powinny być krytycznie ocenione w kontekście historycznym okresu, którego dotyczą. Każde *Positio* jest inne i posiada swoje uwarunkowania zarówno dowodowe, jak też historyczno-lokalne i personalne⁴⁹. Jak trafnie przestrzega ks. Sławomir Oder, „jasne wyznaczenie przedmiotu opracowania jest bardzo istotne, gdyż jednym z podstawowych możliwych błędów, których należy się wystrzegać, jest ulegnięcie pokusie zawarcia w *Positio* całego materiału procesowego. *Positio* nie jest jedynie usystematyzowaniem materiału zebranego w ramach dochodzenia diecezjalnego, ale jego rzeczywistym i merytorycznym opracowaniem pod względem celowości”⁵⁰.

Z tego powodu w *Positio* ks. Stanisława Streicha wyróżniono: *Presentatio* zredagowane przez relatora sprawy, o. dr. hab. Szczepana Prażkiewicza OCD, który zdał relację dotyczącą istotnych problemów należących do sprawy⁵¹. Zaraz po tym umieszczono ogólny wstęp wprowadzający w zakres tematyczny *Positio*⁵². W drugiej części zwanej *Informatio*⁵³ wyjaśniono, jak został przeprowadzony proces, jacy świadkowie zostali wprowadzeni i przesłuchani oraz jakie jest źródło ich wiadomości o faktach dotyczących życia ks. Stanisława Streicha i „zbrodni lubońskiej”. Przedstawiono także wykaz przebadanych archiwów i dokumentów w nich znalezionych wraz z oceną ich autentyczności. Ważnym elementem stała się biografia Sługi Bożego, szeroko naświetlająca jego postać oraz działalność, zredagowana na bazie zeznań świadków i dokumentów. Kolejna część, *Informatio*, szczegółowo ukazała zbrodnię dokonaną na kapłanie na podstawie materiału dowodowego, co umocnione zostało „sławą” świętości i męczeństwa, jaką się cieszył, oraz łaskami przypisanymi jego wstawiennictwu u Boga. W analizie męczeństwa uwzględniono trzy aspekty: męczeństwo „materialne”, czyli droga prześladowania i jej przyczynowe powiązanie ze śmiercią fizyczną; męczeństwo „formalne” ze strony zabójcy – Wawrzyńca Nowaka, który kierował się nienawiścią do wiary chrześcijańskiej;

48 Por. S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 94.

49 H. Misztal, *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II*, Lublin–Sandomierz, s. 317–327.

50 Por. S. Oder, *Złożenie akt dochodzenia...*, s. 94–95.

51 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Prenotatio Relatoris*, p. V–X.

52 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Introduzione Generale*, p. 1–8.

53 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Informatio*, p. 9–198.

mężczeństwo „formalne” ze strony ks. Streicha, który zaakceptował swoją śmierć z miłości do tego, co wyraża jego wiara. W takim studium oczywiście nie mogło zabraknąć przesłania męczennika i jego aktualności dla Kościoła naszych dni, a więc eklezjalnego waloru sprawy. W kolejnej części zredagowano *Summarium testium*, poprzedzone dekretem ważności akt, zawierające wszelki materiał dowodowy z zeznań świadków⁵⁴ oraz *Summarium documentorum* ukazujące bazę dokumentów zebranych podczas dochodzenia diecezjalnego⁵⁵. Ostatnie dokumenty dotyczyły wotum Komisji Historycznej⁵⁶ oraz opinii cenzorów teologów o pismach drukowanych kandydata na ołtarze⁵⁷ i deklaracji *de non cultu*⁵⁸. Do ostatnich rozdziałów *Positio* zaliczono indeks osób i miejsc⁵⁹, indeks ogólny⁶⁰ oraz ikonografię przedstawiającą w zarysie biogram ks. Streicha⁶¹.

Positio ks. Stanisława Streicha zostało zatem tak opracowane, by mogło wystarczyć do wyrobienia obiektywnego sądu biegłym historykom i teologom, a następnie członkom Kongregacji, na temat jego męczeństwa. W marcu 2021 roku zakończono zasadnicze prace nad *Positio*. Ostatnia część tego dokumentu została przetłumaczona na język włoski, a do końcowych czynności należał skład redakcyjny i ostatnie korekty oraz przygotowanie dokumentu do druku. 5 lipca 2021 roku dokument, liczący 466 stron, został złożony w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Warto zauważyć, że dokumenty procesowe oraz *Positio* dotyczące nie tylko męczeństwa, ale także heroicznego cnót, ofiarowania życia i starożytnego kultu pozostają niejawnie do pięćdziesięciu lat po zakończeniu procesu beatyfikacyjnego. Aby ewentualnie z nich korzystać, wymagana jest pisemna zgoda Kongregacji⁶².

5. Konsulta historyczna i teologiczna

Po przestudiowaniu akt dochodzenia diecezjalnego i opracowaniu *Positio* następuje etap oceny merytorycznej. W fazie studiowania i opracowania sprawy osoby i organy w to zaangażowane należą do ścisłych pracowników Kongregacji. Jeśli zaś

54 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Summarium testium*, p. 199–318.

55 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Summarium documentorum*, p. 319–397.

56 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Relazione della Commissione Storica*, p. 401–433.

57 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Voti dei Teologi Censori*, p. 435–437.

58 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Declaratio de non cultu*, p. 439–440.

59 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Indice dei nomi di persona e di luogo*, p. 441–447.

60 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Index Generalis*, p. 449–453.

61 APK, *Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Iconographia*, p. I–X.

62 CCS, *Regolamento dei Postulatori*, Roma 20 octobris 2021, art. 52 a i 52 b.

chodzi o ocenę merytoryczną, powierzona jest ona organom kolegialnym funkcjonującym przy Kongregacji: posiedzeniu konsulty technicznej lub lekarskiej, posiedzeniu konsultorów historyków, Kongresowi szczególnemu konsultorów teologów, Kongregacji zwyczajnej kardynałów i biskupów będących członkami Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych⁶³.

Sprawa „dawna”, do jakiej zalicza się proces kanonizacyjny ks. Stanisława Streicha, zawsze podlega najpierw osądowi konsultorów historyków⁶⁴, a dopiero później konsultorów teologów⁶⁵. Jak już wspomniano, konsulta historyczna została zaplanowana na 22 lutego 2022 roku, a jej wotum ma dotyczyć rzetelności naukowej *Positio* męczennika z Lubonia, jego kompletności i wystarczalności dokumentacji dowodowej. W posiedzeniu konsultorów historyków będzie uczestniczyć sześć osób wyznaczonych przez sekretarza Kongregacji pod przewodnictwem relatora generalnego. Jeśli to możliwe, dobór konsultorów ma uwzględnić język, w którym sporządzono *Positio*, ich przygotowanie i znajomość danej epoki historycznej oraz kręgu kulturowego, z którego pochodzi kandydat na ołtarze. Pytania, na które będą odpowiadać konsultorzy, są ściśle historyczne, a mianowicie: Czy przeprowadzone poszukiwania archiwalne zostały dokonane w sposób wyczerpujący? Czy dokumenty włączone do *Positio* ks. Stanisława Streicha są autentyczne i wiarygodne? Czy przedstawione dokumenty zawierają odpowiednią ilość i jakość historycznego materiału do wyrażenia osądu na temat opinii męczeństwa i samego męczeństwa Sługi Bożego?⁶⁶.

Do kompetencji konsulty historycznej nie będzie należało potwierdzenie męczeństwa. Historycy w swoich pisemnych wotach wypowiedzą się przy użyciu formuły *affirmative* (pozytywne), *negative* (negatywne), *suspensive* (zawieszony). W toku dyskusji, po wysłuchaniu zdania innych, każdy konsultor będzie mógł zmienić swoją opinię, gdyż wymiana zdań wnosi często wiele nowych elementów dotyczących osądu sprawy i może wskazać na potrzebę nowych poszukiwań, do czego Kongres zwyczajny Kongregacji może zobowiązać postulację sprawy⁶⁷. Relator generalny sporządzi zatem relację z przebiegu posiedzenia konsultorów historyków, która powinna zawierać również ewentualne wyjaśnienie trudności, które zostaną przedstawione, aby konsultorzy teologowie mieli wystarczające elementy do

63 Por. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 191–192.

64 CCS, *Regolamento dei Postulatori*, Roma 20 octobris 2021, art. 42.

65 Tamże, art. 46.

66 Por. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 192–193.

67 Por. S. Praškiewicz, *Ocena merytoryczna sprawy w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych*, Kraków 2009, s. 101.

sformułowania swego *votum*. Jeśli większość konsultorów historyków wypowie się negatywnie, *Positio* nie zostaje przekazane do studium teologów. Nowe elementy mogą spowodować powtórne zwołanie konsulty i – jeżeli konsultorzy wypowiedzą się pozytywnie – sprawa przechodzi do następnego stadium. Ocena negatywna konsultorów historyków nie będzie oznaczała, że nie zachodzi w danej sprawie fakt męczeństwa. Stwierdza jedynie, że przedstawiona dokumentacja nie pozwala udowodnić takiej tezy⁶⁸. Poszczególne wota każdego historyka z konsulty oraz relacja z ich posiedzenia, zredagowana przez relatora generalnego, zostanie przekazana do druku, po dołączeniu tego materiału do *Positio*, przyjęta do protokołu i włączona do ogólnego wykazu spraw oczekujących na dyskusję teologiczną. Wydrukowane wota konsultorów historyków w *Positio* nie będą posiadały podpisu, ale zostaną ponumerowane, co pozwala rozpoznać autora każdego z nich⁶⁹.

Następnie *Positio* każdej sprawy jest przedłożone dyskusji promotora wiary i ośmiu konsultorów teologów, którzy w tym celu zbierają się na tzw. Kongresie szczególnym (*Congressus peculiaris*). Konsultorzy teolodzy otrzymają *Positio* ks. Stanisława Streicha oraz ewentualne inne materiały i przez określony czas dokładnie będą studiować sprawę, redagując swoje *votum*. Jego celem będzie odpowiedź na zasadniczą kwestię, a mianowicie, czy na podstawie *Positio* Sługi Bożego i zebranej w nim dokumentacji wynika męczeństwo. Podczas Kongresu szczególnego konsultorzy teolodzy, podobnie jak historycy, przedstawiają swoje orzeczenie: *affirmative*, *negative* lub *suspensive* z odpowiednią motywacją, a relację z tychże prac sporządzi promotor wiary. Dwie trzecie odpowiedzi pozytywnych upoważniać będzie do przedłożenia sprawy na Kongregacji zwyczajnej kardynałów i biskupów. Promotor wiary przewodniczyć będzie dyskusji na Kongresie szczególnym teologów i przygotuje relację na temat przebiegu obrad i na temat wniosków, jakie wynikną z tej dyskusji. Relacja, łącznie z opiniami konsultorów teologów, *votum* promotora wiary i ewentualnymi wyjaśnieniami (*delucidationes*) postulacji, zostanie wydrukowana pod tytułem *Relatio et vota Congressus peculiaris*. Razem z *Positio* posłuży jako podstawa dla kardynałów i biskupów na zebraniu zwyczajnym Kongregacji⁷⁰.

Każda sprawa jest przedstawiona na Kongregacji zwyczajnej poprzez ponensa sprawy, który wcześniej, na prośbę postulatora, został mianowany przez Kongres zwyczajny. Po zebraniu kardynałów i biskupów członków Kongregacji, kardynał prefekt na audiencjach prywatnych informuje Ojca Świętego o wnioskach

68 B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 192–193. Por. S. Praškiewicz, *Ocena merytoryczna...*, s. 102.

69 Por. S. Praškiewicz, *Ocena merytoryczna...*, s. 103.

70 Por. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 193–194.

i ewentualnych uwagach członków tego zebrania. W tym celu jest opracowana specjalna relacja dla papieża (*foglio di udienza*), przygotowana przez arcybiskupa sekretarza Kongregacji⁷¹.

Zakończenie

Cała Archidiecezja Poznańska i Kościół w Polsce żywi głęboką nadzieję, że ks. Stanisław Streich zostanie rychło zaliczony w poczet błogosławionych Kościoła katolickiego. Sprawność prowadzonego procesu kanonizacyjnego, który przechodzi przez poszczególne etapy fazy rzymskiej, podtrzymuje te oczekiwania, tym bardziej że żyje jeszcze dwóch naocznych świadków „zbrodni lubońskiej”, którzy pragną doczekać tej wyjątkowej chwili. Ewentualna beatyfikacja jest także nieustannym przypomnianiem eklezjalnego waloru sprawy, że życie lubońskiego męczennika, potwierdzone świadectwem aż do przelania krwi, może przyczynić się do utwierdzenia ludzi w wierze, pobudzić ich do apostołstwa i ożywić ducha wspólnoty wierzących, co więcej, może dawać impuls do życia zgodnego z wiarą i do oddawania chwały Bogu. Możemy i mamy prawo tego oczekiwać, ponieważ ks. Stanisław Streich był dobrym pasterzem powierzonej mu przez Chrystusa owczarni, a treścią jego życia było miłowanie Boga nade wszystko. Był wiernym sługą Kościoła, polskim patriotą, który uzyskał palmę męczeńską, a jego śmierć zaledwie o dwa lata wyprzedziła zbrodnię katyńską, dokonaną przez ten sam komunistyczny ustrój, do którego należał Wawrzyniec Nowak – zabójca kapłana⁷².

Św. Jan Paweł II w przemówieniu do Polaków przybyłych do Rzymu na kanonizację o. Maksymiliana Marii Kolbego przypomniał, że święci i błogosławieni „są w dziejach po to, ażeby stanowić trwałe punkty odniesienia na tle przemijania człowieka i świata. To, co się w nich wyraża, jest trwałe i nieprzemijające. Świadczy o wieczności. Z tego świadectwa stale na nowo czerpie człowiek świadomość swego powołania i pewność przeznaczeń. W tym kierunku święci prowadzą Kościół i ludzkość”⁷³. A w encyklice *Veritatis splendor* napisał: „Męczennicy, a wraz z nimi wszyscy święci Kościoła, dzięki wymownemu porywającemu przykładowi ich życia, do głębi przemienionego blaskiem prawdy moralnej, rzucają jasny płomień światła na każdą epokę dziejów, budząc zmysł moralny”⁷⁴.

71 Por. B. Turek, *Postępowanie procesowe...*, s. 195–196. Por. S. Praśkiewicz, *Ocena merytoryczna...*, s. 105.

72 Por. W. Mueller, *Błogosławiona krew – męczeństwo Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Poznań 2017, s. 118.

73 Jan Paweł II, *Audiencja generalna dla Polaków*, 11 października 1982, „L’Osservatore Romano” (wyd. polskie) 9 (1982), s. 1.

74 Jan Paweł II, *Veritatis splendor*, n. 93, w: *Encykliki Jana Pawła II*, Kraków 1996, s. 613–614.

Bibliografia

Źródła archiwalne

Archiwum Kurii Metropolitalnej w Poznaniu

Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema. Decretum conclusionis causae.

Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema.

Archetypum. Sessio XXXVIII ac Postrema. Nominatio Portatoris.

Archiwum postulacji Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha w Kobylnicy

Copia Publica, Vol. 1–6.

Dekret ustanawiający postulatora fazy rzymskiej procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Poznań, 20 maja 2019 r.

Dekret ważności procesu kanonizacyjnego na etapie diecezjalnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Prot. N. 3303-5/20, Romae, 12 Iunii 2020 r.

Fidem facio a Rev.do d. Alberto Mueller exhibitum et in Actis Congregationis de Causis Sanctorum relatam esse Exemplar, seu Transumptum publicum et authenticum Processus S. D. Stanislai Streich in Curia Posnaniensium constructi super martyrio, Congregatio de Causis Sanctorum, 26 aprilis 2019.

Mandatum Postulatoris, ex parte Actoris Causea, Romae, 14 Iunii A.D. 2019.

Nomina del Relatore, Prot. N. 3303-7/20. Del Vaticano, 5 novembre 2020.

Odpowiedź Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych dotycząca otwarcia akt dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Prot. N. 3303-4/19, Romae, 25 Octobris 2019.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Declaratio de non cultu.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Iconographia.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Index Generalis.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Indice dei nomi di persona e di luogo.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Informatio.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Introduzione Generale.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Prenotatio Relatoris.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Relazione della Commissione Storica.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Summarium documentorum.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Summarium testimonium.

Positio super martyrio Servi Dei Stanislai Streich – Voti dei Teologi Censori.

Profil biograficzny i walor eklezjalny procesu kanonizacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Rzym, 21 października 2020 r.

Prośba o dekret ważności dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Rzym, 10 stycznia 2020 r.

Prośba o otwarcie akt dochodzenia diecezjalnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Rzym, 17 października 2019 r.

Prośba o wyznaczenie relatora sprawy w procesie kanonizacyjnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, Rzym, 21 października 2020 r.

Dokumenty kościoła i wypowiedzi papieskie

AAS – *Acta Apostolicae Sedis* 75 (1983) (tłum. pol.).

CCS – *Normae servandae in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum*, 7 februarii 1983.

CCS – *Norme sull'amministrazione dei beni delle Cause di Canonizzazione*, 20 agosto 1985.

CCS – *Regolamento della Congregazione delle Cause dei Santi*, Citta del Vaticano, Dicembre 2000.

CCS – *Regolamento della Congregazione per le Cause dei Santi*, Roma 1983.

CCS – *Regolamento dei Postulatori*, Roma, 20 octobris 2021.

Jan Paweł II, *Divinus perfectionis Magister*, 25 stycznia 1983 r., „L'Osservatore Romano” (wyd. polskie) 4 (1983) 3.

Jan Paweł II, *Veritatis splendor*, n. 93, w: *Encykliki Jana Pawła II*, Kraków 1996.

Sanctorum Mater – instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych (wyd. 2 uzupełnione), Lublin 2011.

Opracowania

Misztal H., *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II*, Lublin–Sandomierz 1997.

Mueller W., *Błogosławiona krew – męczeństwo Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, Poznań 2017.

Mueller W., *Sacerdos et Hostia. Ks. Stanisław Streich – Męczennik sprawy Chrystusowej*, Poznań 2021.

Oder S., *Złożenie akt dochodzenia diecezjalnego w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, weryfikacja jego ważności i opracowanie „Positio”*. Kraków 2009.

Praškiewicz Sz., *Ocena merytoryczna sprawy w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych*, Kraków 2009.

Scąbner A., *Prowadzenie postępowania kanonizacyjnego w diecezji*, Kraków 2009.

Turek B., *Postępowanie procesowe w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych*, Kraków 2008.

RZYMSKA FAZA SPRAWY BEATYFIKACYJNEJ SŁUGI BOŻEGO KS. STANISŁAWA STREICHA

Streszczenie

13 kwietnia 2019 r. w kościele pw. św. Jana Bosko w Luboniu odbyła się ostatnia publiczna sesja kończąca proces diecezjalny Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha – męczennika za wiarę, który zginął z ręki komunistycznego zbrodniarza Wawrzyńca Nowaka. W sesji wzięli udział abp. Stanisław Gądecki, Metropolita Poznański, ustanowiony trybunał: delegat biskupi, promotor sprawiedliwości oraz notariusz, a także postulator. Arcybiskup swoim dekretem zadeklarował, że dochodzenie na etapie diecezjalnym zostało ostatecznie zamknięte. Każdy oddzielnie złożył przysięgę, że wiernie wypełnił swoje zadania i że zachowa urzędową tajemnicę. Obszerna dokumentacja procesu kanonizacyjnego ks. Stanisława Streicha, licząca prawie 3,5 tysiąca stron, wraz z aktami procesowymi, w tym trzydziestoma jeden zeznaniami świadków, została przygotowana do przekazania jej do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Ten etap, który nosi nazwę fazy rzymskiej każdego procesu kandydata na ołtarze, stanowi skok jakościowy danej sprawy. Skończyła się bowiem faza zbierania dokumentów, a rozpoczyna się ich merytoryczne opracowanie. Temu wszystkiemu służą poszczególne etapy, które oznaczają ustanowienie nowego postulatora sprawy, wydanie dekretu ważności diecezjalnego dochodzenia, mianowanie relatora, redakcję *Positio*, a następnie konsulty historyczną, teologiczną oraz kongregację zwyczajną kardynałów i biskupów, w końcu promulgację przez papieża dekretu o męczeństwie.

Słowa kluczowe: etap rzymski procesu kanonizacyjnego, postulator, dekret ważności, relator, konsulta historyczna i teologiczna

Nota autorska

Wojciech Mueller – duchowny rzymskokatolicki, kapłan Archidiecezji Poznańskiej, doktor nauk teologicznych, związany z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, członek Kolegium Postulatorów w Rzymie, postulator w dwóch procesach beatyfikacyjnych kandydatów na ołtarze pochodzących z Archidiecezji Poznańskiej – sługi Bożego Aleksandra Woźnego oraz sługi Bożego i męczennika Stanisława Streicha; e-mail: wojciech.mueller@wp.pl.

Cytowanie

Mueller W., *Rzymska faza sprawy beatyfikacyjnej Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha*, „Colloquia Theologica Ottoniana” 38 (2022), s. 85–103. DOI: 10.18276/cto.2022.38-04.